

Hem>Penningfordringar>Småmål

Småmål

Polen

1 Finns det ett förfarande för tvister om mindre värden?

I polsk rätt finns ett förenklat förfarande. Det omfattas av artiklarna 5051 to 50514 i civilprocesslagen.

Det förenklade förfarandet innebär att bevis- och överklagandeförfaranden rationaliseras och optimeras genom att domstolsförfarandena påskyndas och förenklas och genom att strängare formella krav införs för parterna, vilket gör att de måste gå till väga på rätt sätt när de väcker talan.

Den polska civilprocesslagen omfattar det europeiska småmålsförfarandet. Förfarandet infördes genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 861/2007 av den 11 juli 2007 om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande, för att rationalisera och förenkla förfaranden på privaträttens område. Förordningen tillämpas i alla EU-medlemsstater utom Danmark. Den införlivades i polsk rätt genom artiklarna 50521 to 50527a i civilprocesslagen.

1.1 Förfarandets omfattning och tröskelvärde

Det förenklade förfarandet används i följande fall som omfattas av distriktsdomstolarnas (*sądy rejonowe*) behörighet:

Fordringar enligt avtal, om fordrans värde inte överstiger 20 000 złoty, och, för fordringar enligt garantier eller kvalitetsgarantier eller fordringar härrörande från konsumtionsvarors bristande överensstämmelse med ett konsumentavtal, om värdet på kontraktsföremålet inte överstiger det beloppet.

Fordringar på betalning av bostadshyra och avgifter som ska betalas av hyresgäster samt avgifter för nyttjande av en lägenhet i ett bostadskooperativ, oavsett fordrans värde.

Enligt högsta domstolens (*Sąd Najwyższy*) rättspraxis ska fordringar på grund av underlåtenhet att uppfylla eller bristfälligt uppfyllande av en förpliktelse prövas i det förenklade förfarandet om fordrans värde inte överstiger 20 000 złoty. Om käranden kräver ett belopp under 20 000 złoty, som utgör den kvarvarande delen av en fordran som redan har betalats till ett belopp över 20 000 złoty, prövas även denna fordran i det förenklade förfarandet. Uttrycket "enligt avtal" innebär att fordringar som är ett resultat av olagliga handlingar, obehörig vinst och ägande av egendom, samägd egendom eller egendomsgemenskap eller andra egendomsrätter vars förvärv eller utövande ger upphov till en betalningsförpliktelse inte kan prövas i det förenklade förfarandet. Fordringar som är ett resultat av andra rättshandlingar än avtal kan inte heller prövas i detta förfarande: ensidiga rättshandlingar, tjänst utan uppdrag, *legitima portio* och förpliktelser som uppstår genom ett administrativt beslut eller direkt genom lagbestämmelser.

Det förenklade förfarandet får tillämpas i fall som rör fysiska personer och juridiska personer eller företag, arbetstagare och arbetsgivare. Tillämpningen av förfarandet i sig är inte begränsat av typen av enhet. Det innebär att personalrelaterade eller ekonomiska frågor kan prövas i det förenklade förfarandet.

Det europeiska småmålsförfarandet omfattas av distriktsdomstolarnas och de regionala domstolarnas (*sądy okręgowe*) samt domstolstjänstemännens behörighet i enlighet med den territoriella behörighet som anges i civilprocesslagen (artikel 16 i civilprocesslagen, jämförd med artiklarna 17 och 505.22 i samma lag).

I enlighet med ovanstående direktiv är mindre värden fordringar på privaträttens område (däribland konsumentområdet) och mål i vilka fordrans värde, exklusive ränta och kostnader, inte överstiger 5 000 euro (vid den tidpunkt då ansökningsformuläret tas emot av behörig domstol).

1.2 Tillämpning av förfarandet

Enligt artikel 5053 kan en uppsättning åtgärder inom ramen för det förenklade förfarandet endast avse en enda fordran. Flera fordringar kan endast kombineras till en fordran om de härrör från samma avtal eller avtal av samma typ. Om flera fordringar olagligen kombineras till en enda fordran beslutar rättens ordförande att fordran ska återlämnas i enlighet med artikel 1301 i civilprocesslagen sedan talan om rättelse av denna formella oriktighet har ogillats. Om talan gäller en del av en fordran prövas målet i det förenklade förfarandet om detta förfarande skulle vara lämpligt för hela fordran på grundval av de sakförhållanden som käranden åberopar. Fordringar kan inte ändras under det förenklade förfarandet. Genkärsmål och kvittningar är tillåtna om fordran kan prövas i det förenklade förfarandet. Primärt ingripande, sekundärt ingripande, litisdenuntiation och partsändringar är inte tillåtna. Målen prövas i det förenklade förfarandet oavsett parternas önskemål, vilket innebär att förfarandet är obligatoriskt.

1.3 Formulär

Enligt civilprocesslagen (artikel 5052 jämförd med artikel 125.2) ska alla inlagor, däribland fordringar, svaromål, begäran om upphävande av tredskodom eller inlagor med bevisning som läggs fram i det förenklade förfarandet inges på officiella formulär.

Officiella formulär finns tillgängliga från kommunen, domstolarnas kanslier och justitieministeriets webbplats (<http://bip.ms.gov.pl/pl/formularze>). Det är en formell oriktighet att inte använda det föreskrivna formuläret.

Enligt civilprocesslagens allmänna bestämmelser (artikel 130) begär rättens ordförande att parten ska rätta till oriktigheterna inom en vecka och översänder inlagan till den parten, om en inlaga som skulle ha ingetts på ett officiellt formulär har ingetts på annat sätt eller inte kan behandlas på grund av att andra formella villkor inte är uppfyllda. En begäran om rättelse av oriktigheter ska innehålla uppgift om alla oriktigheter i inlagan. Om parten inte hörsammar begäran innan tidsfristen löper ut eller om en oriktig inlaga inges på nytt beslutar rättens ordförande att inlagan ska återlämnas.

I det europeiska småmålsförfarandet finns fyra standardformulär som återges i bilagorna till ovanstående förordning. Dessa formulär är följande: ett ansökningsformulär, ett formulär för domstolens begäran om komplettering eller rättelse av ett ansökningsformulär, ett svarsformulär och ett intyg avseende domar i det europeiska småmålsförfarandet.

1.4 Hjälp

I det förenklade förfarandet gäller koncentrationsprincipen. Domstolen beaktar inte påståenden av parterna och bevisuppgifter som inges av dem efter att en fordran, ett genkärsmål eller en begäran om upphävande av tredskodom har ingetts eller efter att det första sammanträdet för en förhandling har avslutats (preklusionssystem), såvida inte parten visar att de inte kunde ha ingetts, eller inte behövde inges, tidigare (domarens gottfinnande). Skälet är att det förenklade förfarandet ska gå snabbt. Om domstolen kommer fram till att det är omöjligt eller mycket svårt att slutgiltigt slå fast värdet av en fordran kan den ange ett lämpligt belopp i domen efter eget gottfinnande, efter att ha tagit hänsyn till alla sakförhållanden. Om domstolen kommer fram till att målet är särskilt komplicerat eller att det krävs specialkunskaper för att avgöra det, prövas målet i det normala förfarandet. Domstolen kan kalla vittnen och andra personer på det sätt den finner lämpligt för att minimera kostnaderna för det förenklade förfarandet. För att påskynda det förenklade förfarandet tillåts inte sakkunnigutlåtanden (artikel 5056). För att påskynda det förenklade förfarandet tillåts inte sakkunnigutlåtanden (artikel 5056 i civilprocesslagen).

1.5 Regler om bevisupptagning

I det förenklade förfarandet gäller koncentrationsprincipen. Domstolen beaktar inte påståenden av parterna och bevisuppgifter som inges av dem efter att en fordran, ett genkärsmål eller en begäran om upphävande av tredsdom har ingetts eller efter att det första sammanträdet för en förhandling har avslutats (preklusionssystem), såvida inte parten visar att de inte kunde ha ingetts, eller inte behövde inges, tidigare (domarens gottfinnande). Skälet är att det förenklade förfarandet ska gå snabbt. Om domstolen kommer fram till att det är omöjligt eller mycket svårt att slutgiltigt slå fast värdet av en fordran kan den ange ett lämpligt belopp i domen efter eget gottfinnande, efter att ha tagit hänsyn till alla sakförhållanden. Om domstolen kommer fram till att målet är särskilt komplicerat eller att det krävs specialkunskaper för att avgöra det, prövas målet i det normala förfarandet. Domstolen kan kalla vittnen och andra personer på det sätt den finner lämpligt för att minimera kostnaderna för det förenklade förfarandet. För att påskynda det förenklade förfarandet tillåts inte sakkunnigutlåtanden (artikel 5056).

1.6 Skriftligt förfarande

I regel är det förenklade förfarandet ett skriftligt förfarande. De flesta av parternas ansökningar ska inges på särskilda officiella formulär. Ansökningarna kan dock även inges muntligen under det förenklade förfarandet. En part kan ansöka om att domskälen ska framföras direkt efter att domen meddelas (artikel 5058). En part som är närvarande vid sammanträdet där domen meddelas kan avstå från rätten att överklaga genom en förklaring som inges efter att domen har meddelats. Om alla berättigade parter avstår från rätten att överklaga vinner domen laga kraft och blir bindande.

Det europeiska småmålsförfarandet är ett skriftligt förfarande (artikel 125.2, jämförd med artikel 505.21 i civilprocesslagen).

1.7 Domens utformning

Om domstolen kommer fram till att målet är särskilt komplicerat eller att det krävs specialkunskaper för att avgöra det, kan domstolen pröva målet i det normala förfarandet i enlighet med artikel 5057 i civilprocesslagen. I så fall tas det inte ut någon tilläggsavgift. Målet prövas av den domstol som först prövade det, enligt ett annat lämpligt förfarande än det förenklade förfarandet. Ett domstolsbeslut enligt artikel 5057 ska meddelas under en förhandling som ett beslut som inte kan överklagas.

1.8 Ersättning för kostnader

Käranden betalar en avgift för att inge en fordran i det förenklade förfarandet, på samma sätt som i det normala förfarandet. Avgifter för fordringar i det förenklade förfarandet omfattas dock av andra regler, nämligen artikel 28 i lagen om domstolsavgifter (tvistemål) av den 28 juli 2005. I artikeln föreskrivs en schablonavgift som beror på fordrans belopp eller kontraktsföremålet. Följande avgifter tas ut för följande belopp:

Upp till 2 000 złoty: 30 złoty i avgift.

Mellan 2 000 złoty och 5 000 złoty: 100 złoty i avgift.

Mellan 5 000 złoty och 7 500 złoty: 250 złoty i avgift.

Över 7 500 złoty: 300 złoty i avgift.

I det förenklade förfarandet görs kostnaderna upp mellan parterna i enlighet med de allmänna reglerna i artiklarna 98–110 i civilprocesslagen. Enligt artikel 98 i civilprocesslagen ska den förlorande parten på begäran betala kostnaderna för den andra partens hävdande av sina rättigheter och försvar.

Domstolen fördelar kostnaderna i varje dom som avslutar ett mål i en viss instans.

1.9 Överklagande

Domar som meddelas enligt förordningen kan överklagas i appellationsdomstolen. Om domen meddelades av distriktsdomstolen inges överklagandet via den domstolen till den regionala domstolen. Om domen meddelades av den regionala domstolen inges överklagandet via den domstolen till appellationsdomstolen (*sąd apelacyjny*) (artiklarna 367 och 369 i civilprocesslagen, jämförd med artiklarna 505.26 och 505.27 i samma lag).

Om de villkor som anges i artikel 7.3 i förordningen är uppfyllda meddelar domstolen en tredsdom. Svaranden kan överklaga en tredsdom i den domstol som meddelade domen. Om målets utgång är ofördelaktig kan käranden överklaga enligt de allmänna bestämmelserna (artiklarna 339 punkt 1, 342 och 344 punkt 1 i civilprocesslagen).

Senaste uppdatering: 11/03/2022

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.